

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław
Nazwisko: Kutryb
Miejsce urodzenia: Oborczyńska
Data urodzenia: 07-05-1925
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Sprawa nr 261/48 prowadzona przez PUBP w Przasnyszu dotycząca Stanisława Kutryba, oskarżonego o przynależność do nielegalnej organizacji „Narodowe Zjednoczenie Wojskowe”. Według Postanowienia o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej z 12.12.1948 Stanisław Kutryb pseudonim „Rekin” „od listopada 1946 do chwili zatrzymania tj. 03.10.1948 na terenie powiatu Ostrołęka należał do nielegalnego związku NZW (Narodowe Zjednoczenie Wojskowe) mającego na celu obalenie przemocą obecnego ustroju Państwa Polskiego, w którym pełnił funkcję członka bojówki, początkowo w oddziale >Sępa<, gdzie posługiwał się pseudonimem >Ryś<, a następnie w oddziale >Szczygła< posługując się pseudonimem >Rekin<”. Posiadał bez zezwolenia broń palną. Ponadto w nocy z 31 marca na 1 kwietnia 1947 „będąc uzbrojony w karabin ręczny wspólnie z innymi członkami bandy >Sępa< w sile 9-ciu ludzi, udzielił pomocy >Sępowi< i >Dębowi< do pozbawienia życia ob. Lisowi Józefowi (...) w lesie pomiędzy wsią Zdunek a Olszanami. (...) Od kwietnia 1947 do lipca 1948 będąc uzbrojony w broń palną wraz z innymi członkami >Sępa< i >Szczygła<, (...) dopuszczał się gwałtownych zamachów na członków partii politycznych oraz urzędników samorządowych z powodu ich przynależności partyjnej oraz pełnionych przez nich obowiązków służbowych”. We wrześniu 1948 „będąc obowiązany do służby wojskowej nie uczynił zadość powołaniu i do służby tej nie stawiał się”. Akt oskarżenia sporządzono 14.12.1948, PUBP w Przasnyszu skierował Stanisława Kutrybę do więzienia na Mokotowie. Wyrokiem WSR w Warszawie z 15.01.1949 został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano.</p>	IPN BU 0207/2264 (7154/III).	

Akta sprawy dotyczącej Stanisława Kutryba, oskarżonego z art. 86 § 2 KKWP, art. 28 KKWP w zw. z art. 225 § 1 KK, art. 1 § 2 i 3 Dekretu z dn. 13.06.1946, art. 259 KK, art. 118 § 1 w zw. z art. 117 KKWP, art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13. 06.1946 o przynależność do oddziału NZW działającego na terenie powiatu ostrołęckiego, współudział w zabójstwie Józefa Lisa, współudział w napadach na członków PPR i urzędników samorządowych, kradzieże, uchylanie się od służby wojskowej, przechowywanie broni bez zezwolenia na terenie powiatu ostrołęckiego. Stanisław Kutryb został skazany 15.01.1949 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na łączną karę śmierci. Rozprawa odbyła się jako pokazowa w obecności około 600 osób. Według opinii składu sądu Stanisław Kutryb „na ulaskawienie nie zasługuje”. Mimo skargi rewizyjnej i próśb o ulaskawienie, Prezydent PR decyzją z 13.05.1949 nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok wykonano w więzieniu w Mokotowie 19.05.1949 poprzez rozstrzelanie. Ojciec Stanisława Kutryba 08.02.1956 wystąpił do Polskiego Radia - audycji Fala 49, z prośbą o udzielenie mu informacji na temat jego syna, ponieważ od 1948 nie miał żadnych o nim wiadomości. 14.03.1956 taką samą prośbę skierował do Biura Prezydialnego Generalnej Prokuratury. Odpowiedź uzyskał w czerwcu 1956.

IPN BU 1022/460 (Sr. 1812/48).

Akta w sprawie działalności organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe, podejrzanej o popełnienie przestępstw przeciw Państwu Polskiemu i sprzeciwianie się obecnemu ustrojowi. Materiały dotyczące działalności sztabu i ochrony Komendy Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, kryptonim "Mazowsze", tj. Józefa Kozłowskiego, ps. "Łas" oraz innych. Akta zawierają protokół przesłuchania podejrzanego Stanisława Kutryba, według którego ukrywał się on przed powołaniem do wojska. W listopadzie 1946 nawiązał kontakt, za pośrednictwem Jana Kutryba, z łącznikiem z oddziału „Łasa” ps. „Równy” oraz samym „Łasem”, który wcielił ich do swego oddziału. Stanisław Kutryb otrzymał tam pseudonim „Ryś” oraz broń. W oddziale „Łasa” był do stycznia 1947, kiedy to został przydzielony do patrolu „Kłona” i następnie do patrolu „Sępa”, a po zmianach personalnych był w patrolu „Szczygła”.

IPN BU 0207/1796 t. 11 (6055/III).

Akta personalne osadzonego. Stanisław Kutryb został zatrzymany 03.10.1948. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z 15.01.1949 został uznany winnym tego, że w okresie od listopada 1946 „na terenie powiatu Ostrołęka poprzez wstąpienie i działalność w ramach nielegalnego związku >NZW<, występując pod ps. >Ryś< , a później >Rekin< usiłował siłą zmienić ustrój Państwa Polskiego”. Ponadto brał udział w akcjach zbrojnych na członków PPR i urzędników samorządowych, a także uchylał się od służby wojskowej oraz przechowywał broń bez zezwolenia. WSR w Warszawie skazał go na karę śmierci. Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski. Stanisław Kutryb został uwięziony w Więzieniu nr I w Mokotowie, gdzie 19.05.1949 wykonano wyrok.

IPN GK 919/2668 (sygnatura dawna 658/64, sygnatura wytwórcy 165/49, 60/49).

„Charakterystyka nr 64, Narodowe Zjednoczenie
Wojskowe - Okręg Warszawski nr XVI" opracowana
w latach 1978-1989 (na bazie materiałów UB z lat
1940-ch i 1950-ch) przez Wydział "C" KWMO w
Warszawie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.
Materiały zawierają głównie kwestionariusze
osobowe żołnierzy i współpracowników NZW.
Według kwestionariusza osobowego sporządzonego
28.08.1984 przez Wydział „C” KWMO w Warszawie
Stanisław Kutryb ps. „Ryś” i „Rekin” od 1946 roku był
członkiem bandy Henryka Pyśka ps. „Dąb II”. Do
NZW wstąpił w okresie kiedy ukrywał się przed
poborem do WP. Był w patrolu „Sępa”, a następnie
Wacława Mowińskiego ps. „Szczygieł”. „Razem z
innymi członkami bandy dokonywał napadów.
Podczas operacji przez WP i UB na terenie wsi
Oborczyńska w dniu 12.08.1948 zostaje aresztowany”.
Do sporządzania kwestionariusza wykorzystano
następujące materiały: 3/KS, 6055/III cz. V i VIII,
383/KS, 1553/IV, 1502/IV, Sr 444/48.

IPN BU 0180/80 t. 1-20 (Charakterystyka Nr 64,
p.102).

Kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 66
dot. organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe
Komenda Okręgu kryptonim "Mazowsze". Według
kwestionariusza osobowego sporządzonego
21.12.1982 przez Wydział „C” KWMO w Olsztynie
Stanisław Kutryb, ps. „Rekin” w latach 1946-1948 był
członkiem NZW na terenie powiatu przasnyskiego i
ostrolęckiego. W 1947 roku był w ochronie sztabu
okręgu NZW „Mazowsze” jako wartownik. W 1948 w
oddziale PAS Mowińskiego Wacława ps. „Szczygieł” .
W sierpniu 1948 ukrywał się na terenie powiatu
przasnyskiego.

IPN Bi 065/6 t. 3 (777/IV).

Szczątki ś.p. Stanisława Kutryba zostały odnalezione
na Cmentarzu Powązki Wojskowe Kwatera Ł w 2013.
Data identyfikacji: 01.03.2015.

Baza Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN
"Odnalezieni":
<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/odnalezieni/482,Stanislaw-Kutryb.html>